

Zaak C-286/23**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

3 mei 2023

Verwijzende rechter:

Curte de Apel Braşov (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

10 april 2023

Verzoekende partij:

Asociația Crescătorilor de Vaci «Bălțată Românească» Tip Simmental

Verwerende partijen:

Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă

Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G.K. Constantinescu”.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Beroep tot nietigverklaring van het besluit tot erkenning van Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă (hierna: „Genetica”), verweerster, als stamboekvereniging en van het besluit tot goedkeuring van haar fokprogramma met het runderras Bălțată Românească, welke besluiten zijn vastgesteld door de Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G.K. Constantinescu” (hierna: „ANZ”), verweerster, op grond van verordening (EU) 2016/1012.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

Op grond van artikel 267 VWEU wordt gevraagd om de uitlegging van verschillende bepalingen van verordening (EU) 2016/1012, met name van de

overwegingen 21 en 24, van artikel 4, lid 3, onder b), van de artikelen 8, 10 en 13, van bijlage I, deel 1, punt A, 4, en punt B, 2, onder a).

Prejudiciële vragen

1) Moeten de bepalingen van artikel 4, lid 3, onder b), van verordening (EU) 2016/1012, juncto bijlage I, deel 1, punt A, 4, bij deze verordening en overweging 24 van deze verordening, aldus worden uitgelegd dat een stamboekvereniging ook kan worden erkend als zij slechts voornemens is – door middel van de ondertekening van aanvragen of het aangaan van verbintenissen daartoe – fokkers te werven die reeds zijn ingeschreven voor een ander goedgekeurd fokprogramma van een andere stamboekvereniging, ofwel dat het noodzakelijk is dat die fokkers op de datum van indiening van de aanvraag tot erkenning daadwerkelijk deel uitmaken van het fokkersbestand van de stamboekvereniging die om erkenning verzoekt?

2) Moeten de bepalingen van artikel 13 van verordening (EU) 2016/1012 en de bepalingen van bijlage I, deel 1, punt B, 2, onder a), bij deze verordening, juncto overweging 24 van deze verordening, aldus worden uitgelegd dat fokkers vrij zijn te kiezen in welke fokprogramma's voor de verbetering van het ras zij hun raszuivere fokdieren inschrijven en, indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, dat die vrijheid kan worden beperkt door de noodzaak dat een fokprogramma waaraan die fokkers reeds deelnemen niet in het gedrang of in gevaar wordt gebracht wanneer die fokkers overstappen of toezeggen over te stappen naar een ander fokprogramma waarvoor goedkeuring nog dient te worden gegeven?

3) Moeten de bepalingen van artikel 10, lid 1, juncto overweging 21 van verordening (EU) 2016/1012, aldus worden uitgelegd dat indien één van de situaties onder a) tot en met c) van artikel 10, lid 1, aan de orde is, de bevoegde autoriteit die de stamboekvereniging heeft erkend, verplicht is tot weigering van de goedkeuring van het fokprogramma dat een ander programma in gevaar dreigt te brengen voor wat betreft de [in dat artikel] genoemde aspecten ofwel dat het gebruik van de woorden „kan [...] weigeren” betekent dat de autoriteit in dat kader over een discretionaire bevoegdheid beschikt?

4) Moeten de bepalingen van de artikelen 8 en 10 van verordening (EU) 2016/1012, juncto overweging 21 van deze verordening, aldus worden uitgelegd dat wanneer in een lidstaat reeds een fokprogramma wordt uitgevoerd dat de verbetering van het ras tot hoofddoel heeft, goedkeuring mag worden gegeven aan een nieuw fokprogramma voor hetzelfde ras, in dezelfde staat (voor hetzelfde geografische gebied), dat eveneens de verbetering van het ras tot hoofddoel heeft en in het kader waarvan fokdieren kunnen worden geselecteerd uit het fokprogramma dat reeds wordt uitgevoerd?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EU) 2016/1012 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende de zoötechnische en genealogische voorwaarden voor het fokken van, de handel in en de binnenkomst in de Unie van raszuivere fokdieren, hybride fokvarkens en levende producten daarvan en tot wijziging van verordening (EU) nr. 652/2014, de richtlijnen 89/608/EEG en 90/425/EEG van de Raad en tot intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van dierfokkerij („Fokkerijverordening”); overwegingen 21 en 24, artikel 4, lid 3, onder b), artikelen 8, 10 en 13, bijlage I, deel 1, punt A, 4, en punt B, 2, onder a).

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

De aangevoerde bepalingen van nationaal recht zijn vergelijkbaar met de bepalingen van verordening 2016/1012 ten aanzien waarvan de verwijzende rechter verzoekt om uitlegging.

Legea zootehniei nr. 32/2019 (wet nr. 32/2019 inzake zoötechniek):

- In artikel 24, lid 1, is bepaald dat stamboekverenigingen of fokkerijgroeperingen door de bevoegde nationale zoötechnische autoriteit worden erkend. Diezelfde autoriteit beoordeelt de door een stamboekvereniging of fokkerijgroepering ingediende fokprogramma's en keurt deze goed indien is voldaan aan de voorwaarden van lid 2 van die bepaling (dat de bewoordingen van artikel 8, lid 3, van verordening (EU) 2016/1012 grotendeels heeft overgenomen). In lid 3 van dat artikel 24 is bepaald dat de nationale zoötechnische autoriteit die een stamboekvereniging heeft erkend, kan weigeren om een fokprogramma goed te keuren indien het fokprogramma van de betreffende vereniging een reeds goedgekeurd fokprogramma van een andere vereniging voor hetzelfde ras in gevaar zou brengen voor wat betreft één van de aspecten onder a) tot en met c) van dat lid, die overeenstemmen met de aspecten onder a) tot en met c) van artikel 10, lid 1, van verordening (EU) 2016/1012. Voor de vaststelling van een besluit in de zin van het genoemde lid 3 is in artikel 24, lid 4, bepaald dat de bevoegde autoriteit rekening houdt met het aantal fokprogramma's dat reeds voor dat ras is goedgekeurd en met de omvang van de fokpopulaties waarop die fokprogramma's betrekking hebben.

Hotărârea Guvernului nr. 1188/2014 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Zootehnie „Prof. Dr. G.K. Constantinescu” [regeringsbesluit nr. 1188/2014 inzake de organisatie en de werking van het nationale Agentschap voor zoötechniek „Prof. Dr. G.K. Constantinescu”]:

- In artikel 1, lid 1, is bepaald dat de ANZ een gespecialiseerd orgaan van de centrale overheid is, dat rechtspersoonlijkheid bezit en valt onder het Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (ministerie van Landbouw en Plattelandsontwikkeling);

- in artikel 5, onder a), e) en i), is bepaald dat de ANZ de nationale autoriteit is die bevoegd is stamboekverenigingen en fokkerijgroeperingen te erkennen, door hen uitgevoerde fokprogramma's met fokdieren goed te keuren en, in overeenstemming met artikel 27, lid 3, van verordening (EU) 2016/1012, machtiging te verlenen aan de derden waaraan stamboekverenigingen of fokkerijgroeperingen het prestatieonderzoek of de genetische evaluatie hebben uitbesteed;
- in artikel 5¹ is bepaald dat de procedures inzake erkenning, machtiging en goedkeuring van artikel 5, onder a) tot en met e) en i), door de ANZ worden uitgewerkt en bij decreet van de minister van Landbouw en Plattelandsontwikkeling worden goedgekeurd.

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij besluit nr. 726 van de ANZ van 24-11-2020 is verweerster Genetica erkend als stamboekvereniging voor de uitvoering van een fokprogramma met raszuivere fokdieren die in het door die vereniging gehouden stamboek zijn ingeschreven.
- 2 Bij besluit nr. 779 van de ANZ van 2-12-2020 heeft verweerster Genetica goedkeuring verkregen voor het fokprogramma met het runderras Bălțată Românească.
- 3 Deze besluiten zijn vastgesteld op grond van verordening (EU) 2016/1012 en de overeenkomstige bepalingen van nationaal recht die van toepassing zijn op de vereisten voor de erkenning van stamboekverenigingen en fokkerijgroeperingen en voor de goedkeuring van hun fokprogramma's.
- 4 Verzoekster, Asociația Crescătorilor de Vaci Tip Simmental (vereniging van fokkers van koeien van het ras „Bălțată Românească” Tip Simmental), is een stamboekvereniging die eerder door de ANZ is erkend. Haar fokprogramma, dat in 2011 door de ANZ is goedgekeurd en momenteel nog loopt, heeft betrekking op hetzelfde runderras – Bălțată Românească – als waarop het goedgekeurde fokprogramma van verweerster Genetica betrekking heeft.
- 5 Tegen die achtergrond heeft verzoekster bij de verwijzende rechter beroep tot nietigverklaring van de twee bovengenoemde besluiten ingesteld en daarbij de rechtmatigheid betwist van de erkenning van verweerster Genetica als stamboekvereniging en van de goedkeuring van haar fokprogramma.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 6 Ter onderbouwing van haar beroep tot nietigverklaring voert verzoekster in de eerste plaats procedurele redenen aan die betrekking hebben op de rechtmatigheid van de bestreden besluiten. Verzoekster voert aan dat de interne procedures van de ANZ niet zijn nageleefd, aangezien de bestreden besluiten zijn vastgesteld hoewel

interne afdelingen van de ANZ hadden voorgesteld om de aanvraag van Genetica om erkenning als stamboekvereniging af te wijzen. Verzoekster voert eveneens aan dat de procedure voor de erkenning van stamboekverenigingen en voor de goedkeuring van fokprogramma's in haar totaliteit onrechtmatig is, aangezien zij niet is vastgesteld bij decreet van de minister van Landbouw en Plattelandsontwikkeling, zodat sprake is van schending van artikel 5¹ van de Hotărârea Guvernului nr. 1188/2014.

- 7 In de tweede plaats stelt verzoekster dat de goedkeuring van het fokprogramma van verweerster Genetica negatieve gevolgen heeft voor het reeds goedgekeurde fokprogramma van verzoekster en wel om de volgende redenen: het betwiste fokprogramma heeft betrekking op hetzelfde geografische gebied en hetzelfde runderras en Genetica werkt met fokkers die zijn ingeschreven voor het fokprogramma van verzoekster; de goedkeuring van het nieuwe fokprogramma leidt tot aanzienlijke financiële schade doordat 34 000 stuks vee uit het programma van verzoekster zijn gehaald, leidt tot verlies van de investeringen die zijn gedaan voor de aanleg van een spermabank voor raszuivere dieren en verlies van de investeringen die zijn gedaan voor het maken van software die is aangepast aan de doelstellingen van verzoekster. Het risico dat het fokprogramma van verzoekster in gevaar wordt gebracht zou derhalve leiden tot de toepasselijkheid van artikel 10, lid 1, van verordening (EU) 2016/1012, van overweging 21 ervan, en van artikel 24, lid 3, van de Legea zootehniei nr. 32/2019.
- 8 In de derde plaats voert verzoekster aan dat sprake is van schending van artikel 4, lid 3, onder b), van verordening (EU) 2016/1012, omdat verweerster Genetica op de datum van haar erkenning niet heeft aangetoond dat zij beschikte over een voldoende grote populatie raszuivere fokdieren voor de uitvoering van het fokprogramma, aangezien de fokkers waarop haar fokprogramma was gebaseerd, nog niet waren ingeschreven voor dat programma, maar uit het fokprogramma van verzoekster moesten komen. Verweerster Genetica heeft evenmin aangetoond dat tegelijk met de aanvraag tot erkenning als stamboekvereniging een aanvraag tot goedkeuring van een fokprogramma was geregistreerd, hetgeen zou inhouden dat sprake is van schending van artikel 4, lid 3, onder d), van verordening (EU) 2016/1012.
- 9 In haar verweerschrift voert verweerster Genetica aan dat de zogenaamde niet-naleving van de interne procedures van de ANZ niet van belang is voor degenen tot wie de bestuurshandelingen zijn gericht en dat de rechtmatigheid van de bestreden besluiten, aangezien zij in overeenstemming met de bepalingen van verordening (EU) 2016/1012 zijn, niet wordt aangetast door een eventuele schending van de interne procedureregels met betrekking tot de erkenning van stamboekverenigingen en de goedkeuring van hun fokprogramma's.
- 10 Genetica stelt dat het risico dat het fokprogramma van verzoekster in gevaar wordt gebracht evenmin een grond voor onrechtmatigheid van de bestreden besluiten kan vormen, aangezien de erkenning als stamboekvereniging, overeenkomstig de bepalingen van verordening (EU) 2016/1012, niet de plano uitsluit dat andere

stamboekverenigingen worden erkend en dat fokprogramma's voor hetzelfde ras worden goedgekeurd; de financiële schade door de terugtrekking van bepaalde fokkers uit het programma van verzoekster is het gevolg van de ontbinding door laatstgenoemden van de met verzoekster gesloten overeenkomsten en is niet het gevolg van de vaststelling van de bestreden besluiten.

- 11 Wat tot slot de bewering betreft dat niet is voldaan aan de vereisten voor de erkenning als stamboekvereniging, betwist Genetica de argumenten van verzoekster dat geen bewijs van de dierpopulatie is geleverd en stelt zij dat in verordening (EU) 2016/1012 is bepaald dat op het moment dat de aanvraag tot erkenning als stamboekvereniging wordt ingediend, slechts een ontwerpversie van het fokprogramma (en niet een fokprogramma) wordt ingediend.
- 12 De ANZ bevestigt dat zij haar bevoegdheden met betrekking tot de erkenning van stamboekverenigingen en de goedkeuring van fokprogramma's uitoefent op grond van verordening (EU) 2016/1012, die rechtstreeks toepasselijk is.
- 13 Wat betreft de rechtmatigheid van de erkenning van verweerder Genetica als stamboekvereniging en het beweerd risico dat het fokprogramma van verzoekster in gevaar zou worden gebracht, voert de ANZ aan dat de lijsten van de fokkers en het aantal dieren waarvoor om inschrijving in het fokprogramma is verzocht, door Genetica zijn ingediend, dat fokkers op grond van verordening (EU) 2016/1012 en van de contractvrijheid zelf kunnen kiezen in welke fokprogramma's zij hun dieren inschrijven en dat een fokprogramma wordt goedgekeurd nadat een stamboekvereniging is erkend.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 14 De eerste prejudiciële vraag strekt ertoe te vernemen of een stamboekvereniging kan worden erkend wanneer zij voor enkele of alle fokkers slechts inschrijvingsverbintenissen is aangegaan, zonder dat die fokkers reeds deel uitmaken van het fokkersbestand van die vereniging.
- 15 Deze vraag is gesteld teneinde duidelijkheid te kunnen geven over de rechtmatigheid van het besluit om verweerder Genetica te erkennen als stamboekvereniging, naar aanleiding van het argument van verzoekster dat de betreffende fokkers uit het fokprogramma van deze verweerder nog niet voor dat programma waren ingeschreven, maar in strijd met de betreffende bepalingen van verordening (EU) 2016/1012 uit het fokprogramma van verzoekster moesten komen.
- 16 Op grond van artikel 4, lid 3, onder b), van verordening (EU) 2016/1012, juncto bijlage I, deel 1, punt A, 4, bij deze verordening, moet de aanvrager die als stamboekvereniging wenst te worden erkend bij zijn aanvraag aantonen dat hij voor elk fokprogramma beschikt over een voldoende grote populatie fokdieren binnen de geografische gebieden die onder die fokprogramma's zullen vallen.

- 17 Overigens blijkt uit overweging 21, derde volzin, van deze verordening dat raszuivere fokdieren uit een ander fokprogramma kunnen worden verworven. Volgens die overweging mag de bescherming van de economische activiteit van een bestaande erkende stamboekvereniging „geen redenen vormen om te weigeren [...] nog een fokprogramma [goed te keuren] of [...] de geografische uitbreiding van een bestaand fokprogramma [goed te keuren] dat wordt uitgevoerd met hetzelfde ras of met fokdieren van datzelfde ras die kunnen worden verworven uit de fokpopulatie van de stamboekvereniging die al een fokprogramma met dat ras uitvoert”.
- 18 Met de tweede prejudiciële vraag wordt het recht of de vrijheid van fokkers ter discussie gesteld om te kiezen aan welke fokprogramma's zij deelnemen, een programma waaraan zij deelnemen op te zeggen en zich in te schrijven voor een ander programma dat reeds moet zijn goedgekeurd. Daartoe wordt verzocht om de uitlegging van de volgende bepalingen van verordening (EU) 2016/1012: artikel 13, lid 1, waarin is bepaald dat fokkers het recht hebben deel te nemen aan een goedgekeurd fokprogramma en dat zij het recht hebben om lid te worden van die stamboekvereniging; bijlage I, deel 1, punt B, 2, onder a), en overweging 24, op grond waarvan fokkers vrij zijn te kiezen bij het selecteren en fokken van hun fokdieren.
- 19 De verwijzende rechter is van oordeel dat moet worden bepaald in welke mate de vrijheid van die fokkers om te kiezen tussen verschillende fokprogramma's kan worden beperkt door de noodzaak dat een fokprogramma waaraan die fokkers reeds deelnemen niet in het gedrang of in gevaar wordt gebracht wanneer zij overstappen of toezeggen over te stappen naar een ander fokprogramma dat moet zijn goedgekeurd (in het onderhavige geval zijn die fokkers na de goedkeuring van dat programma daadwerkelijk ernaar overgestapt).
- 20 Met de derde prejudiciële vraag verzoekt de verwijzende rechter om de toetsing van de vraag of de bevoegde nationale autoriteit verplicht of slechts bevoegd is om te weigeren een fokprogramma goed te keuren indien is voldaan aan de voorwaarden van artikel 10 van verordening (EU) 2016/1012.
- 21 Die rechter wenst meer in het bijzonder te vernemen of het gebruik van de woorden „kan [...] weigeren” in artikel 10 van verordening (EU) 2016/1012 impliceert dat aan de bevoegde nationale autoriteit een discretionaire bevoegdheid is toegekend ofwel dat die autoriteit verplicht is de goedkeuring van het fokprogramma te weigeren wanneer dat programma een reeds in de betreffende lidstaat goedgekeurd fokprogramma van een andere stamboekvereniging voor hetzelfde ras in gevaar dreigt te brengen voor wat betreft ten minste één van de in artikel 10, lid 1, van die verordening genoemde aspecten.
- 22 De verwijzende rechter merkt op dat hij in deze fase van de procedure nog geen oordeel kan geven over de vraag of het voorstel van de interne afdeling van de ANZ om het fokprogramma van verweerster af te wijzen prevaleert.

- 23 Wat de vierde prejudiciële vraag betreft, merkt de verwijzende rechter op dat met deze vraag ter discussie wordt gesteld of twee of meer fokprogramma's met vergelijkbare doelstellingen, voor hetzelfde ras, in hetzelfde geografische gebied, naast elkaar kunnen bestaan wanneer het nieuwe fokprogramma, waarvoor goedkeuring moet zijn gegeven, gebaseerd is op de selectie van fokdieren uit een fokprogramma dat reeds wordt uitgevoerd.
- 24 In dat kader wordt verzocht om de uitlegging van de artikelen 8 en 10 van verordening (EU) 2016/1012 die betrekking hebben op de voorwaarden voor de goedkeuring van fokprogramma's en die rechtstreeks van belang zijn voor de onderhavige kwestie waarover hij zich moet uitspreken.

WERKDOCUMENT